

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien og realiseringen af målsætningerne deri inden 2020

(sonderende udtalelse på anmodning af det lettiske formandskab)

(2015/C 251/04)

Hovedordfører: Etele BARÁTH

I et brev af 25. september 2014 anmodede Letlands indenrigsminister og fungerende udenrigsminister, Rihards Kozlovskis, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at afgive en sonderende udtalelse om:

»Fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien og vejen til at nå målsætningerne deri inden 2020.«

Den 14. oktober 2014 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Styringsgruppen for Europa 2020.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 19. februar, Etele Baráth til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 184 stemmer for, 5 imod og 6 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU er enig med det lettiske formandskab og anerkender, at revisionen af Europa 2020-strategien er afgørende for at styrke den europæiske konkurrenceevne. EØSU støtter den direkte sammenkædning af forbedret europæisk konkurrenceevne og flagskabsinitiativet »Den digitale dagsorden for Europa«⁽¹⁾, herunder de enorme konsekvenser for erhvervslivet, arbejdsmarkedet og samfundet generelt, som Kommissionen og Rådet har undervurderet. Situationen kræver en overordnet vision på mellemlangt og langt sigt og en større følelse af medansvar.

1.2. De foranstaltninger, der foreslås i denne udtalelse fra EØSU, skal hjælpe med til at sikre, at Europa 2020-strategien (og derefter Europa 2030-strategien) gradvist, over en periode på flere år, bliver et centralt begreb, der understøtter EU's økonomiske, sociale og territoriale strategier på langt sigt under hensyntagen til medlemsstaternes forskellige forhold.

1.3. Den finansielle krise har haft stor indvirkning på gennemførelsen af målene i Europa 2020-strategien, hvilket skaber begrænsninger og indskrænkninger, hvad angår effektiviteten, hensigtsmæssigheden og legitimiteten af dens mål og forvaltningsmodel. Generelt set er EU nu meget længere væk fra Europa 2020-målene, end det var i 2010. Strategien har lidt skade som følge af krisen.

1.4. Nærmere detaljer vedrørende den nuværende situation kan findes i den undersøgelse, som Kommissionen offentliggjorde om midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien, og i EØSU's udtalelse⁽²⁾. Udtalelsen indeholder en række interessante punkter, der skal tages i betragtning i forbindelse med de fremadrettede ændringer, der skal foreslås for den reviderede strategi. Ved flere lejligheder understreger EØSU, at EU ikke har behov for en helt ny, men blot en langt mere effektiv strategi.

1.5. Den nye Kommission, der tiltrådte i efteråret 2014, har offentliggjort sit arbejdsprogram med titlen »En ny start for Europa«⁽³⁾.

EØSU støtter de tre søjler i arbejdsprogrammet:

- a) at give et yderligere løft til genopretningen af den europæiske økonomi og jobskabelsen
- b) at fremme den langsigtede konkurrenceevne på strategiske områder

⁽¹⁾ Den digitale dagsorden for Europa kan findes på Kommissionens websted: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

⁽²⁾ EØSU's udtalelse om Status over Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (EUT C 12 af 15.1.2015, s. 105).

⁽³⁾ Arbejdsprogrammet »En ny start for Europa« kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_da.pdf

c) at styrke Europas menneskelige kapital og fysiske infrastruktur med fokus på de europæiske sammenkoblinger.

1.6. Det nye arbejdsprogram omhandler gennemførelsen af de ti politiske retningslinjer, der sammen udgør prioriteterne for Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker. Dette er så meget desto vigtigere i betragtning af, at flere af disse direkte støtter gennemførelsen af Europa 2020-strategien:

a) en investeringsplan for Europa ⁽⁴⁾, etablering af den nye risikobærende Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)

b) en ambitiøs pakke for det digitale indre marked

c) indledende skridt i retning af en energiunion.

1.6.1. Der skal være en global vision og samtidig en strategi for dens gennemførelse samt omfattende oplysninger herom. EØSU mener, at Europa 2020-strategien og investeringsplanen bør være langt tættere forbundet.

1.6.2. EØSU undersøger i øjeblikket i en udtalelse ⁽⁵⁾, i hvor høj grad investeringsplanen afhjælper de vigtigste mangler i Europa 2020-strategien, og de nye finansielle instrumenter øger chancen for at gennemføre målene deri.

1.6.3. EØSU går ind for at forbedre pakken for det digitale indre marked ⁽⁶⁾ og at tage et afgørende skridt hen imod gennemførelsen af det digitale flagskibsinitiativ i Europa 2020-strategien. At sikre EU's digitale fremtid er en af de vigtigste grundpiller, der understøtter den europæiske økonomis konkurrenceevne, og er afgørende for den bæredygtige udvikling af et miljøvenligt europæisk samfund. EØSU efterlyser foranstaltninger, der sikrer, at den kraftige vækst i digitale applikationer, som anvendes af EU-borgerne, også får en positiv indvirkning i arbejdslivet.

EØSU gentager sin støtte til at tildele midler til at dække den utilstrækkelige finansiering, som Det Europæiske Råd besluttede at afsætte til udbredelsen af bredbåndsnet og digitale net under den flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020 ⁽⁷⁾.

1.6.4. EØSU bekræfter sin holdning til at fremme en fælles europæisk energipolitik, fremme principper såsom tilpasning og mindske af forskellene i energipriser, forbedre vilkårene for det indre marked for energi, mindske energifafhængigheden af tredjelande og fremme vedvarende energi.

2. Analyse af de vigtigste virkninger på de fremtidige skridt til at forbedre gennemførelsen af Europa 2020-strategien

2.1. Den årlige vækstundersøgelse ⁽⁸⁾, som blev offentliggjort i slutningen af 2014, tager formelt hensyn til den nye udviklingsplan, hvilket er afgørende for Den Europæiske Unions fremtid. De vigtigste mål for det europæiske semester, de nationale reformprogrammer og Europa 2020-strategien bør endelig tilpasses ved hjælp af en langsigtet vision:

2.1.1. Et koordineret løft til investeringerne baseret på investeringsplanen for Europa:

a) Målet er at mobilisere mindst 315 mia. EUR i yderligere finansiering på EU-niveau til investeringer i infrastruktur, hvor fremskridt forventes at give væsentlige økonomiske og sociale gevinster

b) at sikre, at finansieringen når ud til realøkonomien

⁽⁴⁾ Investeringsplanen kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om En investeringsplan for Europa, ECO/374 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁶⁾ Pakken om det digitale indre marked kan findes på Kommissionens websted: <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market>

⁽⁷⁾ Under forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme blev bredbåndsdel af Connecting Europe-faciliteten sat ned med 8,2 mia. EUR til kun lige over 1 mia. EUR.

⁽⁸⁾ Den årlige vækstundersøgelse for 2015 kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_da.htm

c) at forbedre investeringsklimaet og

d) at styrke et innovativt medfinansieringssystem.

2.1.2. Et fornyet engagement i strukturreformer.

2.1.3. Fortsat øget finanspolitisk ansvarlighed.

2.1.4. Den bedst mulige udnyttelse af fleksibiliteten i de eksisterende regler.

2.1.5. Det er vigtigt at strømline forvaltningssystemet for at gøre det mere effektivt og øge medlemsstaternes og EU's fælles ejerskab.

3. Tilpasningen af de operationelle programmer, som blev udarbejdet på grundlag af partnerskabsaftalerne mellem Kommissionen og medlemsstaterne, er ved at være afsluttet. Eftersom »en ny start-programmet« nødvendigvis vil få indvirkning på de forskellige nationale programmer, med hensyn til både mål og instrumenter, bør den europæiske koordinering, som er blevet udviklet hidtil, styrkes.

3.1. Relevansen, nyttevirkningen og effektiviteten af den måde, hvorpå struktur- og samhørighedsfondene anvendes, har stor indflydelse på rammerne for gennemførelsen af de nye finansielle og retlige instrumenter. EØSU foreslår, at der udarbejdes et overblik over investeringer i infrastruktur og økonomiske udviklingsprogrammer, der støttes af fondene, og at det bringes i overensstemmelse med Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)⁽⁹⁾.

3.2. Opfyldelse af målene i investeringsplanen og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, øgning af løftestangeffekten af EU-fondene for 2014-2020 og fordobling af værdien af innovative finansielle instrumenter er afgørende for at nå målene i Europa 2020-strategien.

3.3. EØSU, Regionsudvalget og medlemmer af Europa-Parlamentet har fremlagt en række forslag, som giver mulighed for at give visse indrømmelser i en overgangsperiode med det sigte at øge ressourcerne og med henblik på at kickstarte EU's investeringer. Det bør overvejes, hvordan det eventuelt ville være muligt at fjerne medlemsstaternes medfinansiering af strukturfondsstøtte, der anvendes til langsigtede sociale investeringer (navnlig i uddannelse), fra underskudberegningerne uden at ændre reglerne, i overensstemmelse med Kommissionens tilgang. EØSU bifalder Kommissionens igangværende debat om anvendelse af den såkaldte gyldne finansieringsregel (»golden rule«), der betyder, at fremtidsorienterede offentlige investeringer ikke medregnes ved beregningen af statslige nettounderskud inden for rammerne af ØMU's finansielle regler⁽¹⁰⁾.

3.4. På den finansielle side er det vigtigt at finde en samlet tilgang til de forskellige udgiftstyper, såsom samfinansieringssystemet for det transeuropæiske net⁽¹¹⁾ og Connecting Europe-faciliteten⁽¹²⁾, og de nationale investeringer, der medfinansieres af EFSI. Dette skal præciseres af Kommissionen.

3.5. Blandt Europa 2020-strategiens mål er det ud over at forbedre den langsigtede konkurrenceevne vigtigt, at strukturfondene fokuserer mere på gennemførelsen af miljøprogrammer eller programmer med et menneskeligt aspekt, hvilket også ville fremme en bæredygtig udvikling af faktorer, der går videre end BNP⁽¹³⁾. Som følge af de supplerende finansieringsmuligheder bør det større fokus på et »produktionsorienteret« udviklingssystem og på områder, der støtter samfunds-, familie- og individuelle værdier såsom uddannelse og sundhedspleje, udvides.

4. EØSU er fast overbevist om, at en revideret og styrket Europa 2020-strategi kan spille en central rolle i gennemførelsen af en ny europæisk økonomisk styring, der er rettet mod øget konkurrenceevne og udvikling.

⁽⁹⁾ Information om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/financing/index_en.htm#efsi

⁽¹⁰⁾ EØSU's udtalelse om Investeringer med social indvirkning (EUT C 226 af 16.7.2014, s. 21).

⁽¹¹⁾ Information om det transeuropæiske net kan findes på Kommissionens websted:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/site/index_en.htm

⁽¹²⁾ Information om Connecting Europe-faciliteten kan findes på Kommissionens websted:

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

⁽¹³⁾ EØSU's udtalelse om BNP og mere — inddragelse af civilsamfundet i valget af supplerende indikatorer (EUT C 181 af 21.6.2012, s. 14).

4.1. Som følge af skiftende prioriteter og med henblik på at sikre en vellykket gennemførelse af Europa 2020-strategien ville det være nyttigt at have en »kvikskranke«, der kunne sikre en effektiv koordinering og rationalisering af opgaver og procedurer, og dette gælder også EU-agenturer.

4.2. Det er værd at overveje at oprette en kvikskranke til at forvalte og overvåge agenturernes samarbejde og koordineringen mellem realøkonomien og det fælleseuropæiske og nationale/regionale niveau eller at omdanne et eksisterende organ til dette formål. Denne tilgang kunne muligvis undgå overlapninger og skabe bedre synergi.

5. Foranstaltninger til styrkelse af den europæiske økonomiske styring

5.1. Eftersom Europa 2020-strategiens forvaltningsmæssige forbindelser mellem de kort- og langsigtede mål er meget svage, er følgende foranstaltninger nødvendige som et minimum:

5.1.1. Den årlige vækstundersøgelse bør indeholde en henvisning til fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien:

- a) Det europæiske semester bør i langt højere grad fokusere på at forbedre konkurrenceevnen og den offentlige gæld og udlandsgælden samt i særdeleshed gennemførelsen.
- b) Udbetalinger fra Samhørighedsfonden bør være baseret på de nationale reformprogrammer i overensstemmelse med det europæiske semester.
- c) Den finanspolitiske integration bør uddybes, bekæmpelsen af skattesvig bør intensiveres, og
- d) overvågningen bør baseres på klare indikatorer og benchmarks, herunder foranstaltninger, der rækker ud over BNP.

5.1.2. De meget forskellige situationer i medlemsstaterne kræver fleksibilitet i bedømmelsen og klare mål og målrettede værktøjer i de landespecifikke henstillinger, f.eks.:

- a) strukturreformer inden for den offentlige sektor og bevarelse af denne sektor som en af de grundlæggende garantier for livskvaliteten
- b) et bedre erhvervsklima, der kan tiltrække kapital
- c) fremme af investeringer i infrastruktur
- d) forbedret adgang til finansiering for SMV'er
- e) tilvejebringelse af de nødvendige betingelser for en mere gnidningsløs energiovergang
- f) styrkede uddannelsessektorer
- g) en højere erhvervsfrekvens og lavere arbejdsløshed, overvåget på EU-plan ⁽¹⁴⁾
- h) mindskelse af de sociale forskelle mellem og inden for medlemsstaterne med særligt fokus på mindretallenes situation
- i) bekæmpelse af fattigdom og vækst i BNP, og
- j) styrkelse af den sociale samhørighed og mindskelse af uligheder gennem solidaritet, social dialog og overenskomstforhandlinger.

6. Finjustering af begrebet »vækst«:

- a) gennemførelse i kombination med »bæredygtig konkurrenceevne«
- b) vedtagelse af politikker til støtte for nyt velfærd og miljøbeskyttelse ⁽¹⁵⁾
- c) indførelse af en ny fælleseuropæisk indikator for arbejdsmarkedstendenser i skabelsen af ægte nye job på EU-plan.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Et opsving med høj beskæftigelse* (EUT C 11 af 15.1.2013, s. 65).

⁽¹⁵⁾ Jf. Lissabontraktatens artikler 191-192.

7. Den digitale dagsorden for Europa

7.1. EØSU er enig med Kommissionen i, at de digitale teknologier medfører nye måder at fremstille varer og tjenesteydelser på, og de ændrer, hvordan vi lever, arbejder og lærer⁽¹⁶⁾. EØSU's bidrag til gennemførelsen af flagskibsinitiativet »En digital dagsorden for Europa«⁽¹⁷⁾ og de vigtigste fokuspunkter for et ambitiøst digitalt indre marked er forslag til

på det økonomiske område

- a) at aktivt udforme EU's digitale fremtid
- b) at integrere digitalisering over en bred front og reducere digitale fiaskoer på EU- og medlemsstatsniveau
- c) at digitalisere økonomien og udvikle forskning og innovation

på det sociale område

- d) at kraftigt udvide uddannelse på det digitale område med det sigte at gøre europæerne til skabere og producenter af digitalt indhold
- e) at imødekomme behovet for en kvalificeret IKT-arbejdsstyrke
- f) at skabe betingelserne for en dynamisk digital økonomi og samfund ved at styrke de lovgivningsmæssige rammer for telekommunikation
- g) at revidere den generelle regulerings- og lovgivningsramme med henblik på at skabe stabile betingelser for erhvervslivet og nystartede virksomheder
- h) at anerkende den digitale sektor som et område af almen økonomisk interesse

på det digitale område

- i) at fremme e-inddragelse og universel, lige adgang til bredbåndsinternet,
- j) at forenkle reglerne for forbrugere, der foretager online og digitale indkøb, ved at styrke deres tillid ved hjælp af større sikkerhed
- k) at forbedre den grænseoverskridende e-handel

på sikkerhedsområdet

- l) at anvende de digitale teknologier til at beskytte mennesker og miljøet
- m) at fremskynde lovgivningsprocessen baseret på en etisk tilgang og forbedring af forbrugerbeskyttelsen
- n) at ajourføre reglerne om ophavsret
- o) at styrke internetsikkerheden for at sikre borgernes rettigheder og frihedsrettigheder (EU's charter om grundlæggende rettigheder⁽¹⁸⁾) og
- p) at beskytte børn og sårbare brugere mod internetkriminalitet.

7.2. Udviklingen af digitale teknologier og den kraftige vækst i antallet af applikationer kommer i næsten alle erhvervssektorer til udtryk i form af betydelige strukturændringer. Almindelige borgere berøres heraf, ikke bare som forbrugere, men også og især på deres arbejdspladser. Ud over øget autonomi og større fleksibilitet fører digitale teknologier også til et rationaliseringspres på arbejdspladsen, som er forbundet med betydelige omkostninger for de berørte, og i nogle tilfælde endog kan føre til jobtab. I lyset heraf anser EØSU det for en alvorlig fejl at udelukke disse spørgsmål i næsten alle initiativer under den digitale dagsorden for Europa. Udvalget efterlyser en holdningsændring og vil selv tage stilling til spørgsmålet i en initiativudtalelse⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁶⁾ EØSU's udtalelse om Betydningen af erhvervstjenester i industrien (EUT C 12 af 15.1.2013, s. 23).

⁽¹⁷⁾ EØSU's udtalelse om Det digitale marked som drivkraft for vækst (EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1).

⁽¹⁸⁾ http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_da.pdf

⁽¹⁹⁾ EØSU's udtalelse om *Digitaliseringens indvirkning på servicesektorerne og beskæftigelsen*, CCMI/136 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

8. På vej mod en ny udviklingsorienteret økonomisk styring

8.1. Skridt hen imod en udviklingsorienteret styring:

- a) styrkelse af styringen på EU- og medlemsstatsplan
- b) bekræftelse af behovet for Europa 2020-strategien, som skal gøres mere kompatibel med EU's politikker inden for de europæiske strategier
- c) supplerung af den europæiske styrings økonomisk koordinationsdel ved at styrke dens udviklingsorienterede institutionelle og finansielle rammer
- d) styrkelse af den langsigtede strategiske koordinering under Europa 2020-strategien, inklusive i målopstillings- og gennemførelsesfaserne
- e) gennemførelse af en vidtrækkende territorial vurdering af den fornyede Europa 2020-strategi.

Grafik *Udviklingsorienteret styring* — følg følgende link for at se grafikken:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-opinions.34752>

- f) styrkelse af værdikæden ved hjælp af tværgående og sektorpolitikker
- g) styrkelse af det europæiske territoriale samarbejde
- h) styrkelse af styringen gennem det organiserede civilsamfunds deltagelse
- i) anerkendelse af EØSU's potentiale i koordineringen af samarbejdet på flere niveauer mellem realøkonomien og de organiserede sociale og institutionelle partnere.

9. Forudsætningerne for »god« udviklingsorienteret styring er følgende:

- a) en fast strategisk planlægningskapacitet
- b) gennemførelseskapacitet med henblik på bedre koordinering og samarbejde
- c) et omfattende system til overvågning af både planlægning og gennemførelse
- d) en pålidelig database, som er specifik for de pågældende målsætninger og har den nødvendige analytiske kapacitet
- e) passende kommunikationsressourcer
- f) den fornødne tilpasningsevne
- g) gennemsigtighed i aktiviteterne for at sikre ansvarlighed.

Bruxelles, den 19. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg